

Accreditatierapport en -besluit met een negatieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in de westerse literatuur (master) en de Engelstalige variant Master of Western Literature van de Katholieke Universiteit Leuven.

datum 1 Inleiding

21 juni 2011

onderwerp

Accreditatierapport en -besluit
Master of Arts
in de westerse literatuur
(#4880)

Bij brief van 14 februari 2011 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in de westerse literatuur (master) en de Engelstalige variant Master of Arts of Western Literature. Deze aanvraag is ontvangen op 15 februari 2011 en ontvankelijk verklaard op 28 februari 2011.

De accreditatieaanvraag steunt op een visitatierapport als resultaat van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). De Katholieke Universiteit Leuven is het met bepaalde oordelen van de visitatiecommissie oneens. De bedenkingen en kanttekeningen van de opleiding werden opgenomen als bijlage van het visitatierapport.

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- prof. O. Lie, hoogleraar middeleeuwse cultuur, Universiteit Utrecht;

Leden:

- prof. H. Hermans, hoogleraar moderne Romaanse cultuur- en letterkunde, Rijksuniversiteit Groningen;
- prof. B. Plachta, hoogleraar Duitse taal- en cultuur, Vrije Universiteit Amsterdam;
- prof. L. Korthals Altes, hoogleraar Algemene Literatuurwetenschap, Universiteit Groningen;
- dhr. J. Perquy, Ere-administrateur-generaal van de Vlaamse Onderwijsraad, (*onderwijsdeskundige*);
- mevr. C. Hoet, studente Master in de theater- en filmwetenschap, Universiteit Antwerpen (*student-lid*).

Secretarissen:

- dhr. J. Stockmans, stafmedewerker VLIR;
- dhr. P. J. Van de velde, projectbegeleider VLIR.

De visitatie heeft plaatsgevonden van 8 tot en met 10 februari 2010. Het visitatierapport dateert van 21 december 2010.

Inlichtingen

Sigrid Pauwels
+31 (0)70 312 23 80
s.pauwels@nvaO.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nvaO.net | www.nvaO.net

pagina 2 van 11 **2 Formele overwegingen**

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen opleiding

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties van de opleiding beantwoorden aan de decretale competenties op het niveau van de master. Verder wordt voldoende aandacht besteed aan de internationale dimensie.

De commissie stelde vast dat de domeinspecificiteit van de eindkwalificaties wordt gewaarborgd. De eindkwalificaties werden getoetst aan de eisen van buitenlandse vakgenoten en het beroepenveld. De commissie raadt evenwel aan om het profiel aan te scherpen. Zij adviseert om de eigenheid van de opleiding verder te ontwikkelen in vergelijking met andere opleidingen.

Programma

De commissie stelde vast dat het programma voldoende academisch en professioneel gericht is. Het programma waarborgt kennisontwikkeling en aansluiting bij recente ontwikkelingen in het wetenschapsgebied. De onderzoeksattitude krijgt voldoende aandacht.

De commissie plaatst evenwel ook kritische kanttekeningen. Zij wijst op onvoldoende diepgang van de theoretisch-methodologische onderbouwing. Dit heeft betrekking op de aspecten comparatisme en meertaligheid. Verder is er ruimte voor meer aansluiting bij het beroepenveld. De commissie adviseert dan ook om de invoering van een stage te onderzoeken.

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties adequaat en evenwichtig werden geconcretiseerd. Zij onderzocht de diverse componenten van het programma. Zij waardeert onder meer de ontwikkeling van inzicht in de westerse literatuur en het veelzijdige karakter van de opleiding. Verder krijgt internationalisering voldoende aandacht. Dit blijkt onder meer uit de aanwezigheid van internationale studenten en studentenuitwisselingen. De commissie plaatst ook enkele kritische kanttekeningen. Bijvoorbeeld werden in het programma van de Engelstalige variant de Nederlandstalige keuzemogelijkheden weggelaten. Hierdoor ontstaat het risico dat Engelstalige studenten een eenzijdig op Engelstalige literatuur georiënteerd keuzeprogramma volgen.

pagina 3 van 11 De commissie stelde vast dat de structuur van het programma de inhoudelijke samenhang onvoldoende waarborgt. De technische opbouw is weliswaar coherent en transparant, maar de inhoudelijke afstemming tussen de componenten is onvoldoende. De algemene opleidingsonderdelen bieden geen geprofileerd kader voor de specifieke opleidingsonderdelen. De inhoudelijke relatie van de opleidingsonderdelen en de masterproef met het algemene concept is niet systematisch en nadrukkelijk. De commissie legt onder meer een verband met de keuze om de corpusvakken te delen met de master taal- en letterkunde. Hierdoor gaat de band met de eigen doelstellingen van een opleiding westerse literatuur verloren. Bijvoorbeeld wordt de comparatistische en/of kritisch-reflecterende invalshoek niet systematisch meegenomen. De commissie stelde bovendien vast dat niet alle betrokken docenten het concept van de opleiding dragen. Ze concludeert dat de verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke afstemming op de doelstellingen in grote mate bij de studenten wordt gelegd. Deze werkwijze maakt de opleiding kwetsbaar.

De commissie stelde vast dat de studielast beantwoordt aan de begrote studietijd en de decretale voorwaarden. Zij baseert zich onder meer op informatie uit studentenbevragingen. Het programma is studeerbaar. Er zijn geen ernstige studiebelemmerende factoren.

De commissie stelde vast dat de opleiding de decretale toelatingsvoorwaarden correct toepast. De opleiding voert ook een adequaat toelatingsbeleid. De masteropleiding sluit voldoende aan bij de kwalificaties van de instroom. Studenten met een diploma Bachelor in de taal- en letterkunde kunnen rechtstreeks instromen. Buitenlandse studenten die zich willen inschrijven moeten voldoende academische achtergrond in het domein bewijzen. De commissie wijst verder op de behoorlijk heterogene instroom van de Engelstalige variant. Zij beschouwt deze enerzijds als een verrijking voor de Vlaamse studenten. Anderzijds wijst zij op enkele pijnpunten. Voorbeelden zijn een achterstand in theoretische voorkennis of een eerder eenzijdige focus op Engelstalige literatuur in de vooropleiding. De commissie beveelt aan om dit te bewaken en waar nodig te remediëren.

De opleiding bedraagt 60 studiepunten en beantwoordt aan de decretale eisen inzake studieomvang.

De commissie stelde vast dat de werkvormen voldoende aansluiten bij de doelstellingen van de opleiding. Er wordt hoofdzakelijk gekozen voor hoorcolleges, omdat de studentengroepen groot zijn. De commissie waardeert de inspanning van de docenten om toch interactief te werken. Zij wijst evenwel op het uitblijven van volwaardige discussie.

De commissie beveelt aan om een formule te bedenken die interactie in kleinere groepen toelaat. Zij adviseert om de meerwaarde van digitale werkvormen te onderzoeken. Ten slotte onderzocht de commissie de leermiddelen. Deze zijn van voldoende kwaliteit.

De commissie stelde vast dat de beoordeling en toetsing adequaat en evenwichtig wordt afgestemd op de leerdoelen. Er worden gevarieerde toetsvormen gebruikt, zoals papers en permanente evaluaties. De commissie onderzocht ook de examenvragen en stelde vast dat het niveau degelijk is. Zowel kennis, inzicht als vaardigheden worden getoetst. De beoordelingscriteria zijn helder. Voor de Engelstalige variant stelde de commissie evenwel vast dat de beoordeling minder transparant verloopt. Deze studenten vragen dan ook meer tussentijdse beoordelingen. De commissie raadt aan om hier rekening mee te houden.

pagina 4 van 11 De studieomvang van de masterproef (18 studiepunten) beantwoordt aan de decretale vereisten. De masterproef bestaat uit een schriftelijk werkstuk. Ze stoelt op een onderzoeksvraag. Studenten bewijzen onder meer zelfstandig probleemoplossend vermogen op academisch niveau. De commissie heeft recente masterproeven bestudeerd. Zij stelde vast dat het niveau behoorlijk is. De commissie beveelt evenwel aan om de onderwerpen scherper toe te spitsen op de doelstellingen van de opleiding. Bijvoorbeeld blijkt de comparatieve focus niet uit alle masterproeven. Verder adviseert de commissie om een mondelinge verdediging te overwegen. De begeleiding en beoordeling verlopen vlot.

De commissie beoordeelde het onderwerp Programma positief, ondanks de score onvoldoende voor het facet "Samenhang". Bij de weging van de facetten hield de commissie rekening met diverse positieve aspecten, zoals het behoorlijk intrinsiek niveau van alle opleidingsonderdelen. Zij komt tot de slotsom dat het programma als geheel de nodige kwaliteitsgaranties biedt, ondanks de kritische kanttekeningen en het gebrek aan inhoudelijke samenhang.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma en voor de scores voor alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma derhalve als voldoende.

Inzet personeel

De commissie stelde vast dat het personeel van de opleiding van academisch niveau is. Zij onderzocht de onderzoeksoutput. De meeste docenten hebben een sterk onderzoeksprofiel en sluiten actief aan bij een (internationaal) wetenschappelijk netwerk. De specialisaties zijn voldoende ruim. Het onderzoek in de transversale module sluit aan bij het onderwijs. De commissie wijst evenwel op een minieme onderwijsinbreng vanuit het beroepenveld.

De commissie stelde vast dat de opleiding over voldoende personeel beschikt. De opleiding telt 44 personeelsleden: 23 ZAP, 8 AAP/BAP en 3 andere. De Engelstalige variant telt 32 personeelsleden: 23 ZAP, 7 AAP/BAP en 2 andere.

De commissie stelde vast dat het personeel voldoende gekwalificeerd is. Zij waardeert de vakinhoudelijke en didactische deskundigheid. De commissie plaatst ook enkele kritische kanttekeningen. Zij wijst er onder meer op dat niet alle docenten het concept van de opleiding ten volle dragen. Sommige studenten zijn ook wat minder enthousiast over de kwaliteit van het Engels van bepaalde lesgevers. De commissie vraagt om dit verder te bewaken.

Voorzieningen

De commissie stelde vast dat de opleiding beschikt over voldoende geschikte huisvesting en materiële voorzieningen. De voorzieningen bieden voldoende onderwijscomfort. De taallabo's van het Instituut voor Levende Talen staan ter beschikking van de opleiding. De bibliotheekvoorzieningen zijn degelijk. De commissie waardeert de collectie en hoe nieuwe aanwinsten worden gesignaleerd.

De commissie stelde vast dat studenten degelijk worden geïnformeerd en begeleid. De opleiding biedt effectieve begeleidingsvormen aan, zoals monitoraat door vak- en groepsmonitoren, zowel individueel als in groep. De inbedding van buitenlandse studenten blijkt een verbeterpunt. Zij waardeert het voornemen van de opleiding om individuele coaching in te voeren voor deze studenten.

pagina 5 van 11 *Interne kwaliteitszorg*

De commissie stelde vast dat de opleiding onvoldoende periodiek wordt geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. Zij onderzocht het evaluatiesysteem. De opleidingsonderdelen worden tweejaarlijks geëvalueerd via de facultaire kwaliteitszorg. De commissie stelde vast dat deze frequentie onvoldoende garanties biedt. Zij wijst op het belang van systematische feedback voor docenten. Verder stelde de commissie vast dat een systematische evaluatie ontbreekt van het programma als geheel, afgezien van de voorbereiding van de visitatie en het "balansmoment". Zij wijst op de noodzaak om regelmatige programma-evaluaties af te nemen. Aansluitend plaatst de commissie nog enkele kritische kanttekeningen. Zij wijst onder meer op onvoldoende kritische zelfevaluatie vanwege de opleiding. Hierdoor was de visitatie geen volwaardig "collectief leermoment". De commissie betreurt dit.

De commissie stelde vast dat de opleiding een verbeterbeleid voert op basis van de evaluaties. De opleiding gaat alert om met suggesties en problemen m.b.t. het programma. Een voorbeeld daarvan is de reactie op de feedback van studenten over de werkdruk n.a.v. schrijfp opdrachten.

De commissie stelde vast dat de opleiding relevante stakeholders onvoldoende betreft bij de interne kwaliteitszorg. Zij onderzocht de formele structuren waarin medewerkers en studenten zijn vertegenwoordigd. Niet alle structuren zijn opleidingseigen, omdat de corpusvakken worden gedeeld met de master Taal- en Letterkunde. Via deze gedeelde structuren wordt het programma onvoldoende aangestuurd in functie van het eigen profiel van de opleiding. De commissie wijst onder meer op de keuze om de corpusvakken niet af te stemmen op de eigen opleidingsdoelstellingen. Verder stelde de commissie vast dat alumni en beroepenveld nog onvoldoende structureel worden betrokken. Zij waardeert de alumnibevraging, maar wijst op de nood aan een betere afstemming op de opleidingsdoelstellingen.

De commissie beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg negatief, op basis van de negatieve scores voor de facetten "Evaluatie resultaten" en "Betrokkenheid". Bij de weging van de facetten gaven overwegingen rond de lage evaluatiefrequentie en het ontbreken van een systematische programma-evaluatie de doorslag. Verder tilde de commissie zwaar aan de onvoldoende effectieve formele participatiestructuren. Zij staan een degelijke afstemming tussen programma en doelstellingen in de weg. De commissie komt tot de slotsom dat er onvoldoende kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn voor interne kwaliteitszorg.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg en voor alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg derhalve als onvoldoende.

Resultaten

De commissie stelde vast dat de competenties van de afgestudeerden aansluiten bij de vooropgestelde eindkwalificaties. Zij onderzocht studiemateriaal, examenvragen en masterproeven. De kwaliteit van de afgestudeerden is behoorlijk. De commissie raadt evenwel aan om meer aandacht te besteden aan de beroepsmogelijkheden van de afgestudeerden. Zij wijst op het vage profiel. Vele afgestudeerden vatten bijvoorbeeld nog een tweede, meer professioneel georiënteerde masteropleiding aan. Ten slotte wordt de internationale dimensie voldoende gerealiseerd. De participatiegraad aan internationale uitwisselingen is evenwel laag.

De commissie stelde vast dat het rendement van de opleiding behoorlijk is. Zij onderzocht de slaagcijfers van het academiejaar 2007-2008. 85% behaalde alle opgenomen studiepunten. 96% behaalde het diploma in de voorziene tijd van één jaar.

pagina 6 van 11 **Conclusie**

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

pagina 7 van 11 **4 Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Voldoende
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Voldoende
		2.3 samenhang programma	Onvoldoende
		2.4 studielast	Voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Voldoende
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	Voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
		2.9 masterproef	Voldoende
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	Goed
		3.2 kwantiteit	Voldoende
		3.3 kwaliteit	Voldoende
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	Goed
		4.2 studiebegeleiding	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	onvoldoende	5.1 evaluatie resultaten	Onvoldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	Voldoende
		5.3 betrokkenheid	Onvoldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel visitatiecommissie: negatief

pagina 8 van 11 **5 Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	onvoldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: negatief

pagina 9 van 11 **6 Besluit**

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de westerse literatuur (master) en de Engelstalige variant Master of Arts of Western Literature van de Katholieke Universiteit Leuven.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met negatief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in de westerse literatuur (master) en de Engelstalige variant Master of Arts of Western Literature van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding niet geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

Overeenkomstig artikel 56 van voornoemd decreet van 4 april 2003 heeft dit besluit tot gevolg dat de opleiding vanaf het academiejaar 2011-2012 niet meer kan worden ingericht en dat de graad van Master of Arts in de westerse literatuur (master) en de Engelstalige variant Master of Arts of Western Literature niet meer kan worden uitgereikt, onverminderd de mogelijkheden om bij de Vlaamse regering een georganiseerd beroep in te stellen (artikel 60quater van het decreet van 4 april 2003) of om een tijdelijke erkenning aan te vragen (artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003).

Den Haag, 21 juni 2011

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

pagina 10 van 11 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling	Naamsestraat, 22 – 3000 Leuven
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Master in de westerse literatuur of Arts
– specificatie	master
– niveau en oriëntatie	60 ECTS
– studieomvang	
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– taalvariant:	Master of Western Literature
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands/Engels
– (delen van) studiegebieden	Taal- en letterkunde
– bijkomende titel	geen

In de accreditatieaanvraag met betrekking tot voorliggende Master of Arts in de westerse literatuur (master) en de Engelstalige variant Master of Arts of Western Literature vermeldt de Katholieke Universiteit Leuven geen afstudeerrichtingen aan te bieden.

pagina 11 van 11 **Bijlage 2 – Opmerkingen en bezwaren**

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Bij brief van 1 juni 2011 heeft de instelling feitelijke opmerkingen gemaakt. Dit heeft geleid tot materiële aanpassingen in het accreditatierapport.